

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
3 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1991

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
132

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

1961. Για την προστασία του καταναλωτή και άλλες διατάξεις 1
1962. Ρύθμιση θεμάτων επαγγελματικών μισθώσεων 2

ΝΟΜΟΙ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1961

Για την προστασία του καταναλωτή και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που φήμισε η Βουλή:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Σκοπός και πεδίο εφαρμογής του νόμου

1. Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η διαφύλαξη της υγείας και της ασφάλειας των καταναλωτών και η προστασία των οικονομικών τους συμφερόντων.
2. Οι διατάξεις που προστατεύουν τους καταναλωτές εφαρμόζονται τόσο στις ιδιωτικές επιχειρήσεις όσο και στις επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής του δημόσιου τομέα και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης και υπερισχύουν κάθε άλλης ειδικής διατάξεως ή κανονισμού, που διέπει τις σχέσεις των επιχειρήσεων και οργανισμών αυτών με τους καταναλωτές.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Κατά την έννοια του παρόντος νόμου:

1. «Καταναλωτής» είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή ένωση προσώπων, που ενεργεί συναλλαγές με σκοπό την απόκτηση ή τη χρησιμοποίηση κινητών ή ακινήτων πραγμάτων ή υπηρεσιών για την ικανοποίηση μη επαγγελματικών του αναγκών.
2. «Προμηθευτής» είναι κάθε επιχείρηση του ιδιωτικού ή του δημόσιου τομέα ή οργανισμός τοπικής αυτοδιοίκησης, που προμηθεύει κινητά ή ακίνητα πράγματα ή παρέχει υπηρεσίες σε καταναλωτές κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητάς του ή της κατά το νόμο αρμοδιότητάς του. Στην έννοια του προμηθευτή περιλαμβάνεται ο κατασκευαστής, ο πωλητής και ο εισαγωγέας.

Άρθρο 3

Θεμελιώδη δικαιώματα του καταναλωτή

1. Η Πολιτεία οφείλει να προστατεύει και διασφαλίζει τα θεμελιώδη δικαιώματα του καταναλωτή, που είναι:
  - α) Το δικαίωμα να λαμβάνονται μέτρα για την προστασία της υγείας του και της ασφάλειάς του.
  - β) Το δικαίωμα να λαμβάνονται μέτρα για την προστασία των οικονομικών του συμφερόντων.

γ) Το δικαίωμα να οργανώνεται σε συλλόγους και ενώσεις, που έχουν ως σκοπό την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών κατά τις διατάξεις του νόμου.

δ) Το δικαίωμα να ακούγονται οι απόψεις του μέσω των αρμόδιων φορέων του κατά τη λήψη αποφάσεων της Πολιτείας που αφορούν τα συμφέροντά του.

ε) Το δικαίωμα κατάλληλης πληροφόρησης και επιμόρφωσής του για τα ανωτέρω δικαιώματά του.

(1)

2. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται από την Πολιτεία για την προστασία των ασθενέστερων και πιο ευπαθών ομάδων καταναλωτών, όπως ανηλίκων, υπεργολικών, οικονομικά ασθενών, αγραμμάτων, μεταναστών, κατοίκων δυσπρόσιτων περιοχών.

3. Παραίτηση του καταναλωτή από τα δικαιώματά του, που απορρέουν από τον παρόντα νόμο, είναι άκυρη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Άρθρο 4

Υποχρέωση διάθεσης στην αγορά ασφαλών προϊόντων

1. Οι προμηθευτές υποχρεούνται να διαθέτουν στην αγορά μόνο ασφαλή προϊόντα, είτε αυτά διατίθενται με αντάλλαγμα είτε όχι.

2. Θεωρείται ασφαλές ένα προϊόν, όταν κατά την προβλεπόμενη διάρκεια χρήσης του δεν παρουσιάζει άλλους κινδύνους από εκείνους που συνδέονται με τη χρήση του και γενικά αποδεκτούς σε ό,τι αφορά τη σύνθεση, τη λειτουργία, τη συσκευασία, την παρουσίαση, τις συνθήκες συναρμολόγησης, συντήρησης ή απόρριψης, τις οδηγίες χρήσης του και την άμεση ή έμμεση επίδραση που μπορεί να έχει σε άλλα προϊόντα αυτοτελώς ή σε συνδυασμό με άλλα προϊόντα.

3. Τα παραπάνω ισχύουν επ' όσον το προϊόν χρησιμοποιείται είτε κατά τον προορισμό του είτε κατά τρόπο, που μπορεί λογικά να αναμένεται, λαμβανομένων υπόψη μεταξύ άλλων οποιασδήποτε τυχόν δήλωσης του προμηθευτή ή του εκπροσώπου του καθώς και της συνήθους συμπεριφοράς των παιδιών.

Άρθρο 5

Τεχμαιωμένη ασφάλεια των προϊόντων

Οι προμηθευτές θεωρούνται ότι συμμορφώθηκαν με την υποχρέωση διάθεσης ασφαλών προϊόντων, όταν αυτά ανταποκρίνονται προς τους κανόνες της Ε.Ο.Κ. και του ελληνικού δικαίου, καθώς και προς τα πρότυπα, που έχουν θεσπιστεί για την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των καταναλωτών.

Άρθρο 6

Έλεγχος της ασφάλειας των προϊόντων

Προϊόντα ή ομάδες προϊόντων που, χρησιμοποιούμενα υπό κανονικές και δυνάμενες να προβλεφθούν συνθήκες, παρουσιάζουν σοβαρούς και άμεσους κινδύνους για την ασφάλεια και υγεία των καταναλωτών, δεσμεύονται προληπτικώς από την κατά περίπτωση αρμόδια αρχή. Η απόσυρση, η διάθεση υπό προϋποθέσεις, η αποδέσμευση, η καταστροφή και γενικά η τύχη των ανωτέρω προϊόντων ρυθμίζεται με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου ή του τυχόν άλλου αρμόδιου υπουργού, που εκδίδεται μέσα σε δέκα (10) ημέρες από τη δέσμευση, ύστερα από γνωμοδότηση του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ ΓΙΑ ΤΑ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Άρθρο 7

Ευθύνη του παραγωγού

Ο παραγωγός ευθύνεται για κάθε ζημία που οφείλεται σε ελάττωμα του προϊόντος του.

Άρθρο 8

Παραγωγός-Προϊόν-Ελάττωμα-Ζημία

1. α) Ως «παραγωγός» θεωρείται ο κατασκευαστής ενός τελικού προϊόντος, κάθε πρώτης ύλης ή ενός συστατικού, καθώς και κάθε πρόσωπο που εμφανίζεται ως παραγωγός του προϊόντος επιθέτοντας σε αυτό την επωνυμία, το σήμα ή άλλο διακριτικό του γνώρισμα.

β) Με την επιφύλαξη της ευθύνης του παραγωγού, οποιοσδήποτε εισάγει ένα προϊόν για πώληση, μίσθωση, χρηματοδοτική μίσθωση (leasing) ή οποιαδήποτε άλλη μορφή διανομής στο πλαίσιο της επαγγελματικής του δραστηριότητας, θεωρείται ως παραγωγός του κατά την έννοια του παρόντος κεφαλαίου και υπέχει ευθύνη παραγωγού.

γ) Εάν είναι αδύνατο να προσδιοριστεί η ταυτότητα του παραγωγού, κάθε προμηθευτής του προϊόντος θα θεωρείται ως παραγωγός του, εκτός αν ενημερώσει το ζημιωθέντα εντός εύλογης προθεσμίας, για την ταυτότητα του παραγωγού ή εκείνου, που του προμήθευσε το προϊόν. Το ίδιο ισχύει, όταν πρόκειται για εισαγόμενο προϊόν, εάν η ταυτότητα του εισαγωγέα δεν αναγράφεται στο προϊόν, ακόμα και αν αναφέρεται η επωνυμία του παραγωγού.

2. α) «Προϊόν», κατά την έννοια του παρόντος νόμου, θεωρείται κάθε κινητό, ακόμα και αν είναι ενσωματωμένο σε άλλο κινητό ή ακίνητο, ως προϊόν θεωρείται και η ηλεκτρική ενέργεια με οποιαδήποτε μορφή και αν εκδηλώνεται. Εξαιρούνται οι γεωργικές πρώτες ύλες και τα προϊόντα κυνηγιού.

β) «Γεωργικές πρώτες ύλες», κατά την έννοια του παρόντος νόμου, θεωρούνται τα προϊόντα του εδάφους, της κτηνοτροφίας και της αλιείας, εκτός αν έχουν υποστεί πρώτη μεταποίηση.

3. Ως ελαττωματικό θεωρείται ένα προϊόν, εάν δεν εμπεριέχει την ασφάλεια που δικαιούται κανείς να αναμένει, λαμβανομένων υπόψη των προδιαγραφών κατασκευής του και όλων των περιστάσεων, ιδίως:

α) του τρόπου παρουσίασης του προϊόντος,

β) της ευλόγως αναμενόμενης χρησιμοποίησής του,

γ) του χρόνου κατά τον οποίο το προϊόν τέθηκε σε κυκλοφορία.

Ένα προϊόν δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ελαττωματικό απλώς και μόνο επειδή μεταγενέστερα από αυτό τέθηκε σε κυκλοφορία ένα άλλο πιο προηγμένης τεχνολογίας.

4. «Ζημία», κατά την έννοια του άρθρου 7, σημαίνει:

α) ζημία λόγω θανάτου ή σωματικών βλαβών, περιλαμβανομένων και των ζημιών τρίτων προσώπων, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 928-930 Α.Κ.,

β) ζημία ή καταστροφή κάθε περιουσιακού στοιχείου, εκτός από το ίδιο το ελαττωματικό προϊόν, με την προϋπόθεση ότι το περιουσιακό αυτό στοιχείο:

i) είναι από εκείνα, που κατά κανόνα προορίζονται για ιδιωτική χρήση ή κατανάλωση και

ii) χρησιμοποιήθηκε από το ζημιωθέντα κυρίως για ιδιωτική χρήση ή κατανάλωση και

iii) η ζημία υπερβαίνει τις πενήντα χιλιάδες (50.000) δραχμές, γ) ηθική βλάβη.

Άρθρο 9

Απόδειξη ζημίας

Ο ζημιωθείς υποχρεούται να αποδείξει τη ζημία, το ελάττωμα, καθώς και την αιτιώδη συνάφεια μεταξύ ελαττώματος και ζημίας.

Άρθρο 10

Απαλλαγή από την ευθύνη

Ο παραγωγός δεν ευθύνεται, σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, αν αποδείξει:

α) ότι δεν έθεσε το προϊόν σε κυκλοφορία, ή

β) ότι, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, πιθανολογείται ότι το ελάττωμα που προκάλεσε τη ζημία δεν υπήρχε όταν ο παραγωγός έθεσε το προϊόν σε κυκλοφορία, ή να εμφανίστηκε αργότερα, ή

γ) ότι ούτε κατασκεύασε το προϊόν αποβλέποντας στην πώληση ή σε οποιαδήποτε άλλη μορφή διανομής με οικονομικό σκοπό ούτε το κατασκεύασε ή το διένειμε στα πλαίσια της επαγγελματικής του δραστηριότητας, ή

δ) ότι το ελάττωμα οφείλεται στο ότι το προϊόν κατασκευάστηκε σύμφωνα με αναγκαστικούς κανόνες δικαίου που θεσπίστηκαν από δημόσια αρχή, ή

ε) ότι όταν έθεσε το προϊόν σε κυκλοφορία δικαιολογημένα δεν ε γνώριζε ούτε μπορούσε να γνωρίζει την ύπαρξη του ελαττώματος, ή

στ) ότι το ελάττωμα, εάν πρόκειται για κατασκευή συστατικού μέρους, μπορεί να αποδοθεί στη σχεδίαση του προϊόντος, στο οποίο έχει ενσωματωθεί το συστατικό, ή στις οδηγίες που παρέσχε ο κατασκευαστής του τελικού προϊόντος.

Άρθρο 11

Συνοπεύθυνοι

Εάν με βάση τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δύο ή περισσότερα πρόσωπα ευθύνονται για την ίδια ζημία, τα πρόσωπα αυτά ευθύνονται εις ολόκληρον απέναντι του καταναλωτή και έχουν κατ' αλληλίων δικαίωμα αναγωγής, αναλόγως προς τη συμμετοχή τους στην επίτευση της ζημίας.

Άρθρο 12

Μείωση ή άρση της ευθύνης

1. Υπό την επιφύλαξη των ισχυουσών διατάξεων σχετικά με το δικαίωμα αναγωγής, η ευθύνη του παραγωγού απέναντι του καταναλωτή δεν μειώνεται, εάν η ζημία οφείλεται σωρευτικά σε ελάττωμα του προϊόντος και σε πράξη ή παράλειψη τρίτου.

2. Η ευθύνη του παραγωγού δύναται να μειωθεί ή να αρθεί, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων, όταν η ζημία οφείλεται σωρευτικά σε ελάττωμα του προϊόντος και σε υπαιτιότητα του ζημιωθέντος ή προσώπου, για τις πράξεις του οποίου ευθύνεται ο ζημιωθείς, κατ' εφαρμογή του άρθρου 300 Α.Κ..

Άρθρο 13

Απαγόρευση απαλλακτικών ρητρών

Κάθε ρήτρα περί περιορισμού ή απαλλαγής του παραγωγού από την ευθύνη του είναι άκυρη.

Άρθρο 14

Ανώτατο όριο ευθύνης

Η ευθύνη του παραγωγού για αποζημιώσεις λόγω θανάτου ή σωματικών βλαβών οφειλόμενων σε πανομοιότυπα προϊόντα με το ίδιο ελάττωμα περιορίζεται σε συνολικό ποσό των δραχμών 7.203.840.000, των σχετικών αξιώσεων περιορισμένων αναλογικά.

Άρθρο 15

Παραγραφή και αποσβεστική προθεσμία

1. Οι αξιώσεις που προκύπτουν από το παρόν κεφάλαιο παραγράφονται μετά πάροδο τριών ετών, από την ημέρα που ο ζημιωθείς έλαβε γνώση ή όφειλε να είχε λάβει γνώση της ζημίας του ελαττώματος και της ταυτότητας του παραγωγού. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται οι διατάξεις του Α.Κ. περί παραγραφής, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων περί αναστολής και διακοπής της παραγραφής.

2. Τα δικαιώματα που παρέχονται στο ζημιωθέντα από το παρόν κεφάλαιο αποσβέννυνται μετά πάροδο δέκα (10) ετών από την ημερομηνία, κατά την οποία ο παραγωγός έθεσε σε κυκλοφορία το συγκεκριμένο προϊόν που προξένησε τη ζημία, εκτός αν εν τω μεταξύ ο ζημιωθείς άσκησε αγωγή κατά του παραγωγού.

Άρθρο 16

Παράλληλη εφαρμογή διατάξεων

Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει τα δικαιώματα που ενδέχεται να έχει ο ζημιωθείς βάσει των διατάξεων περί συμβατικής ή εξωσυμβατικής ευθύνης ή βάσει ειδικού καθεστώτος ευθύνης, που τυχόν είχε τεθεί σε ισχύ μέχρι 30 Ιουλίου 1988.

Άρθρο 17

Πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου

Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται:

α) σε περίπτωση ζημίας οφειλόμενης σε πυρηνικά ατυχήματα καλυπτόμενα από διεθνείς συμβάσεις που έχουν επικυρωθεί με νόμο,

β) για προϊόντα που τέθηκαν σε κυκλοφορία πριν από την 22-4-1988.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΘΕΜΙΤΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ

Άρθρο 18

Έννοια διαφήμισης, παραπλανητικής διαφήμισης, αθέμιτης διαφήμισης

1. «Διαφήμιση» κατά την έννοια του νόμου αυτού είναι κάθε ανακοίνωση που γίνεται στα πλαίσια εμπορικής, βιομηχανικής, βιοτεχνικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας με σκοπό την προώθηση της διάθεσης αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των ακινήτων και των εν γένει δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων.

2. «Παραπλανητική διαφήμιση» είναι κάθε διαφήμιση, το περιεχόμενο ή η μορφή της οποίας με οποιονδήποτε τρόπο παραπλανά ή ενδέχεται να παραπλανά

νήσει τα πρόσωπα, στα οποία απευθύνεται ή στη γνώση των οποίων περιέρχεται και, εξαιτίας της παραπλάνησης αυτής, ενδέχεται να επηρεάσει την οικονομική τους συμπεριφορά ή να βλάψει έναν ανταγωνιστή.

3. «Αθέμιτη διαφήμιση» είναι κάθε διαφήμιση που προσβάλλει τα χρηστά ήθη ή προβλέπεται στο άρθρο 20.

Άρθρο 19

Παραπλανητική διαφήμιση

1. Για να κριθεί αν μία διαφήμιση είναι παραπλανητική, λαμβάνονται υπόψη όλα τα στοιχεία της και ιδίως οι ενδείξεις σχετικά με:

α) τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των αγαθών ή υπηρεσιών, όπως η δυνατότητα διάθεσης, η φύση, η εφαρμογή, η σύνθεση, η μέθοδος και η ημερομηνία κατασκευής ή παροχής (των υπηρεσιών), η καταλληλότητα, η χρήση, η ποσότητα, οι προδιαγραφές, η γεωγραφική καταγωγή ή η εμπορική προέλευση και τα ιδιαίτερα γνωρίσματα, επιστημονικά ή τεχνολογικά δεδομένα και τα αναμενόμενα από τη χρήση τους αποτελέσματα ή τα αποτελέσματα των δοκιμών ή ελέγχων,

β) την τιμή ή τον τρόπο διαμόρφωσής της και τους όρους, υπό τους οποίους παρέχονται τα αγαθά και οι υπηρεσίες, όπως οι όροι πληρωμής ή πίστωσης, παράδοσης, ανταλλαγής, επιστροφής, επισκευής, συντήρησης και εγγύησης και

γ) την ιδιότητα, τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και τα δικαιώματα του διαφημιζόμενου, όπως η ταυτότητα και η περιουσία του, οι ικανότητες και τα δικαιώματα βιομηχανικής, εμπορικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας, τα βραβεία και οι διακρίσεις του.

2. Παραπλανητική λογίζεται και κάθε διαφήμιση, όταν:

α) η πιστιμότητα της βασίζεται στη μαρτυρία προσώπων στα οποία αποδίδεται ανύπαρκτη επιστημονική ιδιότητα, ειδικότητα ή αυθεντία,

β) εμφανίζεται με τη μορφή δημοσιογραφικής έρευνας, σχολίου ή επιστημονικής ανακοίνωσης, χωρίς να δηλώνεται ρητά ή κατά τρόπο ευδιάκριτο ότι πρόκειται για διαφήμιση, ή

γ) περιέχει επιστημονικούς όρους ή ιδιωτισμούς, αποτελέσματα ερευνών ή περιουσιές κειμένων επιστημονικού ή τεχνικού χαρακτήρα με σκοπό να προσδώσει στη διαφημιστική ανακοίνωση μία επιστημονική βάση που δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

Άρθρο 20

Αθέμιτη διαφήμιση

Αθέμιτη είναι ιδίως:

α) Κάθε έμμεση διαφήμιση, δηλαδή κάθε διαφήμιση που δεν προσβάλλει ευθέως τις επιχειρήσεις ή τα προϊόντα που επιδιώκει να διαφημίσει, αλλά προσβάλλει διακριτικά στοιχεία, χωρίς τη προβολή αυτή να αποτελεί νοηματικά αναπόσπαστο τμήμα του διαφημιστικού μηνύματος.

β) Καπηλεύεται εθνικά θέματα και προσωπικότητες, την εθνική πολιτιστική και πνευματική κληρονομιά, τη θρησκευτική παράδοση, τα εθνικά σύμβολα και τα σύμβολα της Ε.Ο.Κ. ή άλλων διεθνών οργανισμών.

γ) Κάθε διαφήμιση που διακρίνει μειωτικά κοινωνικές ομάδες με βάση το φύλο, τη φυλή, το θρήσκευμα, την εθνικότητα, τις πολιτικές πεποιθήσεις, την ηλικία, τις φυσικές ή διανοητικές ιδιαιτερότητες και γενικότερα προσβάλλει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

δ) Έχει σκοπό ή είναι πρόσφορη να προκαλέσει ανησυχία ή φόβο ή να εκμεταλλευτεί τα συναισθήματα αυτά ή τις προλήψεις ή την απειρία των καταναλωτών.

ε) Μπορεί να προκαλέσει ηθική, πνευματική ή ψυχική φθορά στα παιδιά ή να τα παρασύρει σε επικίνδυνη για τα ίδια ή για το κοινωνικό σύνολο συμπεριφορά.

στ) Προκαλεί υπερβολικό δελεασμό προς αγορά και εκμεταλλεύεται κατά τρόπο ανάρμοστο την τάση του κοινού για τυχερά παιχνίδια και εύκολο κέρδος.

ζ) Αποσκοπεί ή έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση του ανταγωνιστή, της καλής του φήμης ή των προϊόντων του, χρησιμοποιώντας ψευδείς ή συκοφαντικές δηλώσεις.

η) Επικαλείται στοιχεία υπεροχής του διαφημιζόμενου προϊόντος σε σχέση με άλλα ομοειδή, ενώ τα στοιχεία αυτά δεν είναι ουσιαστικά ή δεκτικά σύγκρισης ή απόδειξης.

θ) Προκαλεί στην αγορά σύγχυση μεταξύ του διαφημιζόμενου και ανταγωνιστή του ή μεταξύ των προϊόντων ή των υπηρεσιών του διαφημιζόμενου και εκείνων του ανταγωνιστή του.

Άρθρο 21

Δικαστική προστασία, εκούσιος έλεγχος

1. Απαγορεύεται η παραπλανητική και η αθέμιτη διαφήμιση. Με αγωγή οποιασδήποτε έχει έννομο συμφέρον το αρμόδιο δικαστήριο διατάσσει την παύση της παραπλανητικής και αθέμιτης διαφήμισης και την παράλειψή της στο μέλλον. Επίσης μπορεί να απαγορεύσει την παραπλανητική και αθέμιτη διαφήμιση σε περίπτωση που αυτή δεν έχει ακόμη περιέλθει σε γνώση του κοινού, επίκειται όμως η δημοσίευσή της. Σε κάθε περίπτωση η παραπάνω δικαστική απαγόρευση χωρεί και αν δεν αποδεικνύεται ζημία ή πραγματική βλάβη ούτε δόλος ή αμέλεια εκ μέρους του διαφημιζόμενου.

2. Για να εξαλειφθούν τα συνεχιζόμενα αποτελέσματα της παραπλανητικής και αθέμιτης διαφήμισης το αρμόδιο δικαστήριο δύναται, εφ' όσον έχει διατάξει με οριστική απόφαση παύση της διαφήμισης αυτής:

α) Να διατάξει δημοσίευση της απόφασής του ή αποσπάσματός της και με τον τρόπο που θεωρεί αναγκαίο.

β) Να διατάξει επί πλέον τη δημοσίευση αντίστοιχης διορθωτικής διαφήμισης.

3. Δεν αποκλείεται ο εκούσιος έλεγχος της παραπλανητικής και αθέμιτης διαφήμισης από αυτόνομους οργανισμούς. Δεν αποκλείεται επίσης η προσφυγή προσώπων ή οργανώσεων σε οργανισμούς αυτού του είδους, εφ' όσον υπάρχουν και άλλες διαδικασίες που μπορούν να κινηθούν ενώπιόν τους, εκτός των δικαστικών διαδικασιών, οι οποίες αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

4. Απαγορεύεται η τηλεοπτική μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων για τα παιδικά παιχνίδια προ της 23ης ώρας, καθώς και η προβολή πριν, κατά τη διάρκεια και μετά από τις παιδικές εκπομπές σκηνών από τηλεοπτικά έργα που δύναται να επιδράσουν δυσμενώς στο χαρακτήρα και στη συμπεριφορά των μικρών τηλεθεατών.

Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων ισχύουν και στην προκειμένη περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Άρθρο 22

Κατάρτιση και διατύπωση

1. «Γενικοί Όροι Συναλλαγών (ΓΟΣ)» είναι όροι που έχουν διατυπωθεί εκ των προτέρων για απροσδιόριστο αριθμό συμβάσεων προμηθευτή ή προμηθευτών με καταναλωτές.

2. Οι Γενικοί Όροι Συναλλαγών πρέπει να είναι σαφείς, συγκεκριμένοι και διατυπωμένοι απλά, ώστε να μπορεί ο μέσος καταναλωτής να καταλάβει το νόημα τους.

3. Γενικοί Όροι Συναλλαγών, που καταρτίζονται στην Ελλάδα και προορίζονται για συναλλαγές στην Ελλάδα, πρέπει να είναι διατυπωμένοι στην ελληνική γλώσσα.

4. Έντυποι Γενικοί Όροι Συναλλαγών πρέπει να εκτυπώνονται ευανάγνωστα σε εμφανές μέρος του εγγράφου, στο οποίο περιέχονται.

Άρθρο 23

Ισχύς

1. Για να ισχύσουν σε μία σύμβαση Γενικοί Όροι Συναλλαγών πρέπει να περιλαμβάνονται στο κύριο αποδεικτικό έγγραφο της σύμβασης ή να γίνει ειδική αναφορά σ' αυτούς από τον προμηθευτή όταν περιλαμβάνονται σε παρεπόμενα έγγραφα της σύμβασης, όπως είναι ιδίως τα τιμολόγια, παντός είδους εισιτήρια κ.ά. ή να είναι εκτεθειμένοι στο κατάστημα και στον άλλο τυχόν τόπο, όπου συνάπτεται η σύμβαση, κατά τρόπο απόλυτα εμφανή στους συναλλασσόμενους.

2. Είναι ανίσχυρη η παραπομπή σε Γενικούς Όρους Συναλλαγών της προηγούμενης παραγράφου, σε άλλα έγγραφα ή στοιχεία, τα οποία δεν τίθενται στη διάθεση του καταναλωτή πριν ή τουλάχιστον κατά το χρόνο της σύμβασης.

Άρθρο 24

Ερμηνευτικοί κανόνες

1. Κατά την ερμηνεία των Γενικών Όρων Συναλλαγών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα αμφοτέρων των ενδιαφερόμενων πλευρών.

2. Σε περίπτωση αμφιβολίας οι Γενικοί Όροι Συναλλαγών ερμηνεύονται υπέρ του καταναλωτή.

3. Ειδικοί όροι, που συμφωνήθηκαν με διαπραγμάτευση των συμβαλλομένων στη σύμβαση, υπερισχύουν των Γενικών Όρων Συναλλαγών όταν είναι ευνοϊκότεροι για τον καταναλωτή.

Άρθρο 25

Καταχρηστικοί Γενικοί Όροι Συναλλαγών

1. Απαγορεύεται να χρησιμοποιηθούν σε μία σύμβαση με καταναλωτή καταχρηστικοί Γενικοί Όροι Συναλλαγών.

2. Καταχρηστικός είναι κάθε Γενικός Όρος Συναλλαγών ή συνδυασμός Γενικών Όρων Συναλλαγών, που έχει ως αποτέλεσμα τη διατάραξη της ισορροπίας του συνόλου των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή.

3. Καταχρηστικοί Γενικοί Όροι Συναλλαγών είναι ιδίως:

α) Όροι, που αποκλείουν ή περιορίζουν τις συμβατικές υποχρεώσεις ή την εκ του νόμου ευθύνη του προμηθευτή.

β) Όροι, με τους οποίους ο προμηθευτής απαλλάσσεται από την ευθύνη του για δόλο ή βαρεία αμέλεια του ίδιου ή των βοηθών του εκπλήρωσης της σύμβασης.

γ) Όροι, με τους οποίους αποκλείεται ή περιορίζεται η ευθύνη του προμηθευτή για κρυμμένα ελαττώματα του πράγματος.

δ) Όροι, με τους οποίους ο προμηθευτής αποκλείει ή περιορίζει την ευθύνη του για κάθε βλάβη, καταστροφή ή αφαίρεση των πραγμάτων που του εμπιστεύτηκε ο καταναλωτής για φύλαξη, συντήρηση ή επισκευή, εκτός από τις περιπτώσεις, στις οποίες η ζημία οφείλεται στον ίδιο τον καταναλωτή ή στην ιδιαίτερη φύση του πράγματος ή σε ανώτερη βία.

ε) Όροι, με τους οποίους προβλέπεται η μετάθεση της ευθύνης του πωλητή ή του εισαγωγέα αποκλειστικά στον παραγωγό του αγαθού ή σε άλλον.

στ) Όροι, που παρέχουν στον προμηθευτή χωρίς εύλογη αιτία υπερβολικά μεγάλη προθεσμία αποδοχής της πρότασης του καταναλωτή για σύναψη σύμβασης.

ζ) Όροι, με τους οποίους ορίζεται ότι η δήλωση για τη μη αυτόματη ανανέωση πρέπει να γίνεται σε προθεσμία προ της λήξης της σύμβασης υπερβολικά μεγάλη για τον καταναλωτή ή υπερβολικά σύντομη για τον προμηθευτή.

η) Όροι, με τους οποίους η προθεσμία καταγγελίας της σύμβασης ορίζεται υπερβολικά μεγάλη για τον καταναλωτή ή υπερβολικά σύντομη για τον προμηθευτή.

θ) Όροι, που συνεπάγονται την παράταση ή ανανέωση της σύμβασης για χρονικό διάστημα υπερβολικά μεγάλο, αν ο καταναλωτής δεν δηλώσει αντίθετη βούληση πριν από καθορισμένο χρόνο.

ι) Όροι, με τους οποίους δίνεται στον προμηθευτή το δικαίωμα να λύσει ή να τροποποιήσει μονομερώς τη σύμβαση χωρίς εύλογη αιτία.

ια) Όροι, με τους οποίους δίνεται στον προμηθευτή το δικαίωμα να ορίζει μονομερώς το χρόνο εκπλήρωσης της παροχής του.

ιβ) Όροι, με τους οποίους δίνεται στον προμηθευτή το δικαίωμα να καθορίζει ή να αυξάνει το τίμημα με κριτήρια που δεν είναι καθορισμένα ειδικά στη σύμβαση και δεν είναι εύλογα.

ιγ) Όροι, με τους οποίους δίνεται στον προμηθευτή το δικαίωμα να κρίνει μονομερώς αν η παροχή του είναι σύμφωνη με τη σύμβαση.

ιδ) Όροι, με τους οποίους ορίζεται ότι τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που αναλαμβάνει να προμηθεύσει ο προμηθευτής δεν είναι υποχρεωτικό να ανταποκρίνονται στις ουσιώδεις για τον καταναλωτή προδιαγραφές ή στο δείγμα ή στην ειδική χρήση που προσδιόρισε ο καταναλωτής και αποδέχτηκε ο προμηθευτής ή, εν ελλείψει τέτοιου προσδιορισμού, στη συνήθη χρήση τους.

ιε) Όροι, που συνεπάγονται παραίτηση του καταναλωτή από τα νόμιμα ή συμβατικά δικαιώματά του σε περίπτωση μη εκπλήρωσης ή μη σωστής εκπλήρωσης της παροχής από μέρος του προμηθευτή, ιδίως όροι που αποκλείουν το δικαίωμα υπαναχώρησης του καταναλωτή σε περίπτωση υπερημερίας του προμηθευτή ή περιορίζουν την εκ του νόμου ευχέρεια του καταναλωτή να μην εκτελέσει τη σύμβαση.

ιστ) Όροι, με τους οποίους απαγορεύεται στον καταναλωτή να αναβάλει εν μέρει ή εν όλω την πληρωμή του τιμήματός όταν ο προμηθευτής δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του.

ιζ) Όροι, με τους οποίους ο καταναλωτής υποχρεώνεται να προκαταβάλει υπερβολικά μεγάλο μέρος του τιμήματός πριν αρχίσει η εκτέλεση της σύμβασης από τον προμηθευτή.

ιη) Όροι, με τους οποίους επιβάλλεται στον καταναλωτή που πιστώθηκε με το τίμημα αγαθών ή υπηρεσιών να εκδώσει για το τίμημα μεταχρονολογημένη επιταγή.

ιθ) Όροι, με τους οποίους ο καταναλωτής παραιτείται από τις ενστάσεις του κατά τρίτου που διαδέχεται τον προμηθευτή στη σχέση με τον καταναλωτή.

κ) Όροι, με τους οποίους απαγορεύεται στον καταναλωτή να προτείνει για συμφύσησιν με υποχρεώσεις του από τη σύμβαση ομοειδείς απαιτήσεις του κατά τον προμηθευτή.

κα) Όροι, με τους οποίους ο καταναλωτής φέρεται ότι βεβαιώνει ότι γνωρίζει όρους της σύμβασης ή την κατάσταση των προμηθευμένων πραγμάτων ή την ποιότητα των υπηρεσιών, ενώ πραγματικά το αγνοεί.

κβ) Όροι, με τους οποίους επιτρέπεται στον προμηθευτή να ζητήσει από τον καταναλωτή υπέρμετρες εγγυήσεις για την καλή εκτέλεση της σύμβασης.

κγ) Όροι, με τους οποίους ορίζεται υπερβολικά σύντομο το χρονικό διάστημα, μέσα στο οποίο ο καταναλωτής οφείλει με ποινή απαράδεκτου να υποβάλει στον προμηθευτή τα παράπονα ή να εγείρει τις αξιώσεις του.

κδ) Όροι, με τους οποίους χωρίς εύλογη αιτία επιφυλάσσεται στον προμηθευτή κατ' αποκλειστικότητα η συντήρηση ή οι επισκευές του πράγματος που πούλησε στον καταναλωτή ή τη προμήθεια των απαιτούμενων ανταλλακτικών.

κε) Όροι, με τους οποίους επιβάλλεται στον καταναλωτή, σε περίπτωση μη σωστής εκπλήρωσης της αντιπαροχής, υπέρμετρη οικονομική επιβάρυνση.

κστ) Όροι, με τους οποίους αποκλείεται η υπαγωγή των εκ της σύμβασης διαφορών στα κατά νόμο αρμόδια δικαστήρια με πρόβλεψη ειδικών δικαιοδοσιών ή διαιτησίας.

κζ) Όροι, με τους οποίους προβλέπεται ότι το βάρος της απόδειξης που κανονικά έχει ο προμηθευτής αντιστρέφεται σε βάρος του καταναλωτή.

Άρθρο 26

Ακυρότητα Γενικών Όρων Συναλλαγών

1. Καταχρηστικοί Γενικοί Όροι Συναλλαγών, που έχουν περιληφθεί σε σύμβαση με καταναλωτή, είναι ανίσχυροι, χωρίς να παραβλάπεται το κύρος ολόκληρης της σύμβασης.

2. Καταχρηστικοί Γενικοί Όροι Συναλλαγών μπορεί να μη θεωρηθούν ανίσχυροι, αν οι δυσμενείς επιπτώσεις για τον καταναλωτή αντισταθμίζονται ικανοποιητικά από άλλους όρους ή από το σύνολο των όρων της σύμβασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΣΥΝΑΨΗ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ ΕΚΤΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

Άρθρο 27

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται:

α) στις συμβάσεις προμήθειας αγαθών ή παροχής υπηρεσιών από προμηθευτή προς καταναλωτή, οι οποίες συνάπτονται:

i) κατά τη διάρκεια εκδρομής που οργανώνεται από τον προμηθευτή εκτός του καταστήματός του ή ii) κατά τη διάρκεια επίσκεψης του προμηθευτή στο σπίτι ή στον τόπο εργασίας του ιδίου ή άλλου καταναλωτή, όταν η επίσκεψη δεν γίνεται μετά από ρητή αίτηση του καταναλωτή.

β) στις συμβάσεις για την προμήθεια άλλων αγαθών ή υπηρεσιών, εκτός από εκείνα, για τα οποία ο καταναλωτής ζήτησε την επίσκεψη του προμηθευτή, εφ' όσον κατά το χρόνο που ο καταναλωτής ζήτησε την επίσκεψη αυτή δεν γνώριζε ή δεν οφείλει να γνωρίζει ότι η προμήθεια αυτών των άλλων αγαθών ή υπηρεσιών συγκαταλέγεται στις επαγγελματικές δραστηριότητες του προμηθευτή.

γ) στις συμβάσεις, κατά τις οποίες ο καταναλωτής υπέβαλε προσφορά υπό συνθήκες ανάλογες με τις συνθήκες των περιπτώσεων α' ή β', έστω και αν η υποβολή της προσφοράς δεν δεσμεύει τον καταναλωτή μέχρι την αποδοχή της από τον προμηθευτή.

δ) στις συμβατικές προσφορές, τις οποίες υποβάλλει ο καταναλωτής υπό συνθήκες ανάλογες με τις συνθήκες των περιπτώσεων α' ή β', εφ' όσον ο καταναλωτής δεσμεύεται από την προσφορά του.

2. Στις ενέργειες του προμηθευτή περιλαμβάνονται και οι ενέργειες κάθε προσώπου που ενεργεί εξ ονόματος ή για λογαριασμό ενός προμηθευτή.

Άρθρο 28

Εξαιρέσεις

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται:

1. Στις συμβάσεις, στις οποίες το αντίτιμο δεν υπερβαίνει τις 12.000 δραχμές.

2. Στις συμβάσεις για την κατασκευή, πώληση και μίσθωση ακινήτων ή στις συμβάσεις που αφορούν άλλα δικαιώματα σχετικά με ακίνητα. Εν τούτοις οι συμβάσεις προμήθειας αγαθών για την ενσωμάτωσή τους σε ακίνητα ή οι συμβάσεις για την επισκευή ακινήτων εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.

3. Στις συμβάσεις για την προμήθεια τροφίμων, ποτών ή άλλων αγαθών, που προορίζονται για την τρέχουσα οικιακή κατανάλωση και τα οποία προμηθεύουν διανομείς σε τακτά ή συχνά διαστήματα.

4. Στις συμβάσεις για την προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών, με την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι τρεις ακόλουθοι όροι:

i) η σύμβαση συνάπτεται βάσει καταλόγου του προμηθευτή, τον οποίο ο καταναλωτής είχε την ευκαιρία να συμβουλευτεί χωρίς να είναι παρών ο αντιπρόσωπος του προμηθευτή,

ii) προβλέπεται η εξακολούθηση της επαφής ανάμεσα στον αντιπρόσωπο του προμηθευτή και τον καταναλωτή όσον αφορά τη συγκεκριμένη ή άλλη μεταγενέστερη συναλλαγή,

iii) τόσο ο κατάλογος, όσο και η σύμβαση πληροφορούν με σαφήνεια τον καταναλωτή ότι έχει το δικαίωμα να επιστρέψει τα αγαθά στον προμηθευτή μέσα σε χρονικό διάστημα όχι κατώτερο των επτά ημερών από την παραλαβή τους ή να λύσει τη σύμβαση μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα, χωρίς να αναλαμβάνει οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση, εκτός από μία εύλογη φροντίδα για τα αγαθά αυτά.

5. Στις ασφαλιστικές συμβάσεις.

6. Σε συμβάσεις σχετικές με αξιόγραφα.

Άρθρο 29

Σύναψη της σύμβασης

1. Οι συμβάσεις του άρθρου 27 καταρτίζονται επί ποινή ακυρότητας με έγγραφο, στο οποίο πρέπει να αναφέρεται ότι ο καταναλωτής έχει δικαίωμα να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση μέσα στο χρονικό διάστημα που ορίζει το άρθρο 30. Στο έγγραφο αυτό, αντίγραφο του οποίου πρέπει να παραδοθεί κατά τη

στιγμή της υπογραφής του στον καταναλωτή, πρέπει να περιλαμβάνονται επίσης:

α) το όνομα ή η επωνυμία και η πλήρης διεύθυνση του προμηθευτή και αυτού που συμβάλλεται στο όνομα και για λογαριασμό του προμηθευτή. Η μείνεια αριθμού ταχυδρομικής θυρίδας δεν αρκεί,

β) η ακριβής χρονολογία και η πλήρης διεύθυνση του τόπου κατάρτισης της σύμβασης,

γ) η ακριβής περιγραφή της φύσης και των χαρακτηριστικών των εμπορευμάτων η υπηρεσιών,

δ) οι όροι εκτέλεσης της σύμβασης και ιδίως ο τρόπος και ο χρόνος παράδοσης των εμπορευμάτων ή παροχής υπηρεσιών,

ε) η ολική επιβάρυνση του καταναλωτή και οι όροι πληρωμής, σε περίπτωση δε πίστωσης του τιμήματος ή πληρωμής με δόσεις, το πραγματικό επιτόκιο και το επιτηρούμενο ανώτατο όριο επιτοκίων,

στ) ο αριθμός του φορολογικού του μητρώου.

2. Στο έγγραφο της παραγράφου 1 πρέπει να επισυνάπτεται υπόδειγμα του εγγράφου υπαναχώρησης του καταναλωτή, στο οποίο να περιλαμβάνονται ως στοιχεία προς συμπλήρωση όλα τα παραπάνω στοιχεία α-ε της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 30

Δικαίωμα υπαναχώρησης του καταναλωτή

Ο καταναλωτής έχει το δικαίωμα να υπαναχωρήσει από τη σύμβαση, αποστέλλοντας ειδοποίηση μέσα σε προθεσμία δέκα εργάσιμων ημερών από του παρήλαβε το έγγραφο που αναφέρεται το άρθρο 29, εκτός αν στο έγγραφο αυτό προβλέπεται μακρύτερη προθεσμία. Η ειδοποίηση αρκεί να έχει παραδοθεί στον προμηθευτή ή να έχει αποσταλεί με συστημένη επιστολή πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας.

Άρθρο 31

Συμβάσεις εξ αποστάσεως

Σε περίπτωση κατάρτισης συμβάσεως εξ αποστάσεως (με αλληλογραφία, τηλεφωνικά, τηλεγραφικά ή με άλλο τρόπο) ο προμηθευτής υποχρεούται επίσης να καταρτίσει το έγγραφο του άρθρου 29 και να το αποστείλει μαζί με το υπόδειγμα υπαναχώρησης στον καταναλωτή. Η προθεσμία υπαναχώρησης του καταναλωτή κατά το άρθρο 30 αρχίζει από του ο καταναλωτής παρήλαβε το έγγραφο.

Άρθρο 32

Υποχρέωση προς φύλαξη

1. Σε περίπτωση που ο προμηθευτής παρέδωσε ή απέστειλε στον καταναλωτή το προϊόν που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης για δοκιμή ή εξέταση, η κατά το άρθρο 30 προθεσμία υπαναχώρησης αρχίζει από την παραλαβή του εγγράφου ή την τυχόν μεταγενέστερη παραλαβή του προϊόντος.

2. Ο καταναλωτής δεν έχει ευθύνη θεματοφύλακα για το προϊόν, εκτός εάν την αποστολή του προϊόντος εξήγησε ο ίδιος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Η ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ

Άρθρο 33

Δικαίωμα σε εγγύηση

1. Σε περίπτωση προμήθειας καινούργιων καταναλωτικών αγαθών που η χρήση τους παρουσιάζει σχετική διάρκεια (καταναλωτικά αγαθά διάρκειας) ο καταναλωτής έχει δικαίωμα σε γραπτή εγγύηση του προμηθευτή, η οποία να αναφέρει απαραίτητα την επωνυμία και τη διεύθυνση της επαγγελματικής εγκατάστασης του προμηθευτή, το δικαίωχο, το προϊόν στο οποίο αναφέρεται η εγγύηση, το ακριβές περιεχόμενο της και τη διάρκειά της, η οποία πρέπει να είναι εύλογη.

2. Αν στο διάστημα που ισχύει η εγγύηση παρουσιαστεί στο αγαθό ελάττωμα, που εμποδίζει την κανονική κατά τον προορισμό του χρήση και ο προμηθευτής αρνείται ή βραδύνει αδικαιολόγητα την επισκευή του, ο καταναλωτής δικαιούται να ζητήσει ή την αντικατάστασή του με νέο παρόμοιο αγαθό ή την αναστροφή της πώλησης.

Άρθρο 34

Συντήρηση

1. Ο προμηθευτής καινούργιων καταναλωτικών αγαθών διάρκειας οφείλει να εξασφαλίζει στους καταναλωτές την συνεχή παροχή τεχνικών υπηρεσιών για τη συντήρηση και επισκευή τους για εύλογο χρονικό διάστημα, ανάλογο με τη συνήθη διάρκεια της ζωής τους.

2. Για εύλογο χρονικό διάστημα ο προμηθευτής πρέπει να εξασφαλίζει επίσης στους καταναλωτές την ευχέρεια προμήθειας ανταλλακτικών και άλλων τυχόν ειδών, που απαιτούνται για τη χρήση των καταναλωτικών αγαθών διάρκειας σύμφωνα με τον προορισμό τους.

3. Με αποφάσεις του Υπουργού Εμπορίου μπορεί να ορίζονται κατά κατηγο-

ρίες και είδη αγαθών τα κατά τις παραπάνω παραγράφους 1 και 2 εύλογα χρονικά διαστήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΣΤΑΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΕΝΩΣΕΙΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Άρθρο 35

Ίδρυση και εποπτεία

1. Για την προστασία και την προαγωγή των συμφερόντων τους οι καταναλωτές μπορούν να ιδρύουν συλλόγους και ενώσεις καταναλωτών.

2. Οι σύλλογοι καταναλωτών συνιστώνται ως ενώσεις προσώπων ή ωςωματεία σύμφωνα με τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα.

3. Ενώσεις καταναλωτών μπορεί να συνιστώνται σε πόλεις άνω των 40.000 κατοίκων από 1.000 τουλάχιστον φυσικά πρόσωπα και σε πόλεις κάτω των 40.000 κατοίκων από 500 τουλάχιστον φυσικά πρόσωπα. Η ένωση καταναλωτών αποκτά νομική προσωπικότητα με την καταχώρηση στα κατά το άρθρο 36 του παρόντος νόμου Μητρώα Καταναλωτών εις οικείας Νομαρχίας της απόφασης του Υπουργού Εμπορίου, που διαπιστώνει τη συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων, για τη σύστασή της και τη νομιμότητα του καταστατικού της.

4. Απαγορεύεται στους συλλόγους καταναλωτών να χρησιμοποιούν την ονομασία «Ένωση καταναλωτών». Οι παραβάτες τιμωρούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 176 του Ποινικού Κώδικα.

5. Οι σύλλογοι καταναλωτών και οι ενώσεις καταναλωτών υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Εμπορίου.

Άρθρο 36

Μητρώα ενώσεων καταναλωτών

1. Σε κάθε νομαρχία τηρείται μητρώο ενώσεων καταναλωτών, στο οποίο εγγράφονται οι ενώσεις καταναλωτών που συνιστώνται στη γεωγραφική περιοχή του νομού.

2. Στο Υπουργείο Εμπορίου τηρείται συγκεντρωτικό μητρώο για όλες τις ενώσεις καταναλωτών της χώρας.

3. Τα μητρώα ενώσεων καταναλωτών είναι δημόσια βιβλία.

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Εμπορίου, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται οι λεπτομέρειες της εφαρμογής του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 37

Σκοπός

1. Οι σύλλογοι καταναλωτών και οι ενώσεις καταναλωτών έχουν ως αποκλειστικό σκοπό την προστασία των ατομικών και συλλογικών συμφερόντων των καταναλωτών και παρέχουν ο' αυτούς πληροφορίες, συμβουλές και κάθε είδους συνδρομή για την άσκηση των δικαιωμάτων τους ως καταναλωτών. Επίσης λαμβάνουν μέτρα για την ενημέρωση και εκπαίδευση των καταναλωτών σε ζητήματα καταναλωτικής. Ιδίως παρέχουν στους καταναλωτές πληροφορίες σχετικά με τις τιμές, την ποιότητα, τους ελέγχους και την ασφάλεια των προϊόντων, που κυκλοφορούν ή πρόκειται να κυκλοφορήσουν στην αγορά, καθώς και των προσφερόμενων υπηρεσιών.

2. Επί πλέον ειδικώς οι ενώσεις καταναλωτών:

α) Υποβάλλουν στη δημόσια διοίκηση και στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης προτάσεις για κάθε είδους ζητήματα, που αφορούν στους καταναλωτές.

β) Παρίστανται υποχρεωτικά κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 39 στα όργανα και τα παντός είδους συμβούλια και επιτροπές της δημόσιας διοίκησης και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, για τη συζήτηση θεμάτων που αφορούν στους καταναλωτές.

γ) Προτείνουν στις επαγγελματικές οργανώσεις των προμηθευτών στην κατάρτιση κωδίκων επαγγελματικής δεοντολογίας και σχεδίων συμβάσεων-τύπων για τις συναλλαγές των μελών τους με καταναλωτές και καλούμενοι από τις οργανώσεις αυτές, συμμετέχουν με εκπρόσωπους τους στην κατάρτιση των εν λόγω κωδίκων και σχεδίων συμβάσεων-τύπων.

Άρθρο 38

Πόροι των συλλόγων και των ενώσεων καταναλωτών

1. Πόροι των συλλόγων καταναλωτών και των ενώσεων των καταναλωτών είναι αποκλειστικά:

α) οι συνδρομές των μελών τους,

β) τα έσοδα από τα εκδιδόμενα έντυπα,

γ) ενδεχομένως επιχορήγηση από το κράτος ή επιχορήγηση από οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, που κατανέμεται ο' αυτές από την ομοσπονδία ενώσεων καταναλωτών υπό την εποπτεία του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών με βάση τον αριθμό των ενεργών μελών τους, τις ειδικές ανάγκες τους και το επιτελούμενο από αυτές έργο,

δ) τυχόν επιχορηγήσεις από διεθνείς οργανισμούς.

2. Απαγορεύεται απολύτως σε συλλόγους ή σε ενώσεις καταναλωτών η οποιοδήποτε είδους άμεση ή έμμεση λήψη οικονομικής παροχής από προμη-

θευτές ή οργανώσεις προμηθευτών, καθώς και η ίδρυση καταναλωτικών συνεταιρισμών. Η παράβαση της διάταξης αυτής αποτελεί λόγο για τη διάλυση του συλλόγου ή της ένωσης.

Άρθρο 39

Εκπροσώπηση των καταναλωτών στα όργανα, τα συμβούλια και τις επιτροπές της δημόσιας διοίκησης και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης

Οι εκπρόσωποι των καταναλωτών, που καλούνται στα συμβούλια, τις επιτροπές και τα όργανα της δημόσιας διοίκησης και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης για ζητήματα, που αφορούν τους καταναλωτές, ορίζονται από τις πλέον αντιπροσωπευτικές ενώσεις καταναλωτών της περιφέρειας. Ως πλέον αντιπροσωπευτικές θεωρούνται οι ενώσεις καταναλωτών, που έχουν τα περισσότερα ενεργά μέλη. Ως ενεργά μέλη θεωρούνται εκείνα που καταβάλλουν τις συνδρομές τους σύμφωνα με το καταστατικό.

Άρθρο 40

Υποχρέωση συνδρομής από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης καταβάλλουν προσπάθεια να διευκολύνουν τα κρατικά όργανα, τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, τους συλλόγους και τις ενώσεις των καταναλωτών, δημοσιεύοντας ή μεταδίδοντας ως ειδήσεις ανακοινώσεις και προγράμματα, που αφορούν σε ζητήματα προστασίας των καταναλωτών. Για την ισορροπία των δικαιωμάτων ίδια διευκόλυνση παρέχεται και στις αντιπροσωπευτικές ενώσεις των προμηθευτών για τα ίδια ζητήματα.

Άρθρο 41

Ευθύνη για ανακριβή πληροφόρηση Οι ενώσεις καταναλωτών ευθύνονται για ανακριβή πληροφόρηση των καταναλωτών κατά τις διατάξεις του άρθρου 71 του Αστικού Κώδικα. Τα υπαίτια πρόσωπα ευθύνονται επί πλέον και ποινικά για διασπορά ψευδών ειδήσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΣΥΝΔΙΑΛΛΑΓΗ ΣΕ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

Άρθρο 42

Γραφεία συνδιαλλαγής - αρμοδιότητα

1. Σε κάθε νομαρχία συνιστάται γραφείο συνδιαλλαγής καταναλωτικών διαφορών, που αποτελείται από υπαλλήλους της υπηρεσίας καταναλωτών και έχει αρμοδιότητα να διεκπεραιώνει τις αιτήσεις για εξώδικο διακανονισμό διαφορών, που προκύπτουν μεταξύ προμηθευτών και καταναλωτών σχετικά με προμήθεια αγαθών ή υπηρεσιών μέσα στην περιφέρεια του νομού.

2. Την αίτηση μπορεί να υποβάλουν ο καταναλωτής ή ο προμηθευτής, μεταξύ των οποίων προέκυψε τέτοια διαφορά, καθώς και με έγκριση του καταναλωτή κάθε σύλλογος ή ένωση καταναλωτών.

3. Επί των παραπάνω καταναλωτικών διαφορών αποφαιίνεται τριμελής επιτροπή με πρόεδρο τον πρόεδρο του τοπικού δικηγορικού συλλόγου ή το νόμιμο αναπληρωτή του και μέλη έναν εκπρόσωπο του επιμελητηρίου και έναν της τοπικής ένωσης καταναλωτών ή αν δεν υπάρχει ένωση του τοπικού συλλόγου καταναλωτών.

4. Όπου ο αριθμός των υποθέσεων ή οι ειδικές συνθήκες του νομού το απαιτούν, μπορούν να ορίζονται περισσότερες επιτροπές.

Άρθρο 43

Διαδικασία

1. Οι υποθέσεις συζητούνται το πολύ μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης (εκτός αν συντρέχουν ιδιαίτεροι λόγοι που επιβάλλουν μεγαλύτερη προθεσμία) μετά έγγραφη πρόσκληση των ενδιαφερομένων πριν από πέντε ημέρες τουλάχιστον. Όταν η διαφορά έχει προκύψει έξω από την έδρα της νομαρχίας, είναι δυνατόν με απόφαση του οικείου Νομάρχη η τριμελής επιτροπή να μεταβεί και να συνεδριάσει επί τόπου.

2. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εξουσιοδοτήσουν τρίτο, δικηγόρο ή μη, να τους εκπροσωπήσει στη διαδικασία αυτή.

3. Η τριμελής επιτροπή προσπαθεί να συμβιβάσει τους ενδιαφερομένους. Για να αποφανθεί λαμβάνει υπόψη το ισχύον δίκαιο και τις επιτόπιες συναλλακτικές συνθήκες και μπορεί να ζητήσει πληροφορίες και συνδρομή από δημόσιες υπηρεσίες, δημόσιους οργανισμούς, επιμελητήρια, εμπορικούς συλλόγους.

4. Οι αποφάνσεις επί της διαφοράς δεν είναι εκτελεστές διοικητικές πράξεις και δεν υπόκεινται σε διοικητική προσφυγή, δεν δημιουργούν δεδικασμένο και δεν αναστέλλουν την πορεία οποιασδήποτε άλλης διαδικασίας, εκτιμώνται όμως ως δικαστικά τεκμήρια κατά την εκδίκαση της διαφοράς από τα αρμόδια δικαστήρια. Αρχαιοθετούνται πάντως στη νομαρχία και κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να λάβει γνώση και να ζητήσει αντίγραφο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ

Άρθρο 44

Σύσταση και αρμοδιότητες

1. Συνιστάται «ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ» ως γνωμοδοτικό όργανο του Υπουργού Εμπορίου για κάθε θέμα της αρμοδιότητας του Υπουργείου, που αφορά την προστασία του καταναλωτή, την προώθηση των συμφερόντων του και τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του.

2. Το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών γνωμοδοτεί είτε μετά από ερώτημα του Υπουργού είτε με πρωτοβουλία οποιουδήποτε από τα μέλη του.

3. Στην αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου ανήκουν ιδίως:

α) Η μελέτη και εισήγηση για κάθε θέμα που αφορά την πολιτική προστασίας του καταναλωτή, που ακολουθείται κάθε φορά από την Κυβέρνηση.

β) Η μελέτη και υποβολή προτάσεων για νομοθετική ρύθμιση καταναλωτικών θεμάτων και για αποτελεσματικότερη εφαρμογή των νόμων, που αφορούν τους καταναλωτές.

γ) Η μελέτη και εισήγηση προγραμμάτων για την εκπαίδευση των καταναλωτών.

δ) Η μελέτη των συνθηκών της αγοράς και η υποβολή προτάσεων για την καλύτερη λειτουργία της.

ε) Η παρακολούθηση των εξελίξεων στον τομέα της κατανάλωσης από άποψη τεχνολογική, οικονομική και νομική.

στ) Η συνεργασία και ανταλλαγή απόψεων με αντίστοιχες οργανώσεις και οργανισμούς του εξωτερικού.

ζ) Η συνεργασία με καταναλωτικά κινήματα, συλλόγους και ενώσεις καταναλωτών και υπηρεσίες προστασίας καταναλωτών τόσο στο εξωτερικό, όσο και στο εσωτερικό.

η) Η επαφή με το καταναλωτικό κοινό με οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο.

θ) Η έκφραση γνώμης για την τυχόν καταχρηστικότητα Γενικών Όρων Συμβαλλογών των διαφόρων επιχειρήσεων.

ι) Η έκφραση γνώμης για τον τυχόν παραπλανητικό ή αθέμιτο χαρακτήρα διαφημιστικών μεθόδων των διάφορων επιχειρήσεων.

ια) Η προτροπή και ενθάρρυνση των επαγγελματικών οργανώσεων προμηθευτών για τη σύνταξη κωδίκων επαγγελματικής δεοντολογίας.

ιβ) Ο έλεγχος των αποτελεσμάτων των γνωμοδοτήσεών του.

4. Το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών ενημερώνεται έγκαιρα για όλα τα νομοσχέδια και τις διατάξεις, που αφορούν τον καταναλωτή.

Άρθρο 45

Συγκρότηση

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών αποτελείται από εννέα (9) μέλη, που διορίζονται μαζί με τους αναπληρωτές τους με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ως εξής:

α) Τέσσερις εκπροσώπους των καταναλωτών, ύστερα από πρόταση των αντιπροσωπευτικών ενώσεων των καταναλωτών.

β) Δύο εκπροσώπους των προμηθευτών ύστερα από πρόταση της Κεντρικής Ένωσης των Επιμελητηρίων.

γ) Ένα πρόσωπο, που έχει ειδικευση σε ζητήματα καταναλωτών, που προέρχονται κατά προτίμηση από τα Α.Ε.Ι..

δ) Έναν υπάλληλο του Υπουργείου Εμπορίου, που έχει ασχοληθεί με ζητήματα καταναλωτών.

2. Χρέη γραμματέα του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών εκτελεί υπάλληλος της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εμπορίου.

3. Στο Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών προεδρεύει ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Εμπορίου, αναπληρούμενος από πρόσωπο, που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου.

4. Ο πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών μπορεί να καλεί στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου για να εκφράσουν γνώμη χωρίς ψήφο και εκπροσώπους των παραγωγικών τάξεων, ιδιώτες ή άλλα πρόσωπα, εφ' όσον κρίνει αυτό χρήσιμο.

5. Η θητεία των μελών του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών είναι διετής και μπορεί να ανανεωθεί. Η θητεία ενός μέλους τακτικού ή αναπληρωματικού λήγει πριν από τη λήξη της διετίας λόγω θανάτου, παραίτησης ή διακοπής της συμμετοχής του μέλους αυτού στο φορέα που εκπροσωπεί. Λήγει επίσης όταν ο φορέας, που τον υπέδειξε, ζητήσει την αντικατάστασή του. Στις περιπτώσεις αυτές το μέλος αυτό αντικαθίσταται για το υπόλοιπο μέρος της θητείας.

Άρθρο 46

Σύγκληση και απαρτία

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών συγκλείεται από τον πρόεδρό του κάθε δύο μήνες τουλάχιστον, γνωμοδοτεί δε έγκυρα όταν κατά τη συζήτηση παρίσταται η πλειοψηφία των μελών του.

2. Οι γνωμοδοτήσεις πρέπει να συγκεντρώνουν τουλάχιστον τη σχετική πλειοψηφία των παρόντων. Σε κάθε περίπτωση καταχωρίζονται και οι απόψεις της μειοψηφίας.

3. Οι συνεδριάσεις του Συμβουλίου είναι δημόσιες.

Άρθρο 47

Επιτροπές μελετών

Με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου, μετά από πρόταση του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών, μπορεί να συνιστώνται επιτροπές μελετών ή ομάδες εργασίας, που θα υποβοηθούν το έργο του Συμβουλίου. Στις επιτροπές αυτές μπορούν να συμμετέχουν υπάλληλοι φορέων του δημόσιου τομέα μόνιμοι ή με σύμβαση ιδιωτικού δικαίου, ειδικοί επιστήμονες και εκπρόσωποι οργανώσεων.

Άρθρο 48

Λειτουργία του Ε.Σ.Κ.

Οι λεπτομέρειες της συγκρότησης, του τρόπου λειτουργίας και της κάλυψης των δαπανών του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου.

Τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Καταναλωτών και των επιτροπών του άρθρου 47 δεν αμειβονται για τη συμμετοχή τους στο Εθνικό Συμβούλιο Καταναλωτών και στις παραπάνω επιτροπές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 49

Προσαρμογή προς διατάξεις των οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

1. Με κοινή απόφαση των υπουργών Εμπορίου, Εθνικής Οικονομίας, Δικαιοσύνης και του τυχόν κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού ρυθμίζονται τα της εφαρμογής και συμμόρφωσης προς οδηγίες, αποφάσεις, κανονισμούς και συστάσεις, που εκδίδονται από τα αρμόδια όργανα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων επί θεμάτων κατανάλωσης και προστασίας του καταναλωτή.

2. Με τις κανονιστικές πράξεις της προηγούμενης παραγράφου μπορεί να λαμβάνεται και κάθε αναγκαίο συμπληρωματικό μέτρο για την εφαρμογή των παραπάνω κοινοτικών πράξεων, όπως είναι ιδίως η σύσταση νέων οργάνων και θέσεων, ο καθορισμός αρμοδιοτήτων και διοικητικών διαδικασιών και η θέσπιση διοικητικών κυρώσεων.

Άρθρο 50

Μεταβατικές διατάξεις

1. Καταργούνται οι υπουργικές αποφάσεις Β.7535/1077/1988, Φ.5206/1989 και Φ.159/1990.

2. Υφιστάμενες οργανώσεις καταναλωτών, εφ' όσον πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 35 του παρόντος νόμου, μπορούν να ζητήσουν την έκδοση απόφασης από τον Υπουργό Εμπορίου για την εγγραφή τους στα μητρώα ενώσεων καταναλωτών.

3. Κάθε διάταξη που αντίκειται στον παρόντα νόμο καταργείται, εκτός εάν είναι ευνοϊκότερη για τον καταναλωτή.

Άρθρο 51

Κύρωση υπουργικής απόφασης

Κυρώνεται η με αριθμ. Κ1/774/25-2-1991 απόφαση του Υπουργού Εμπορίου, η οποία έχει δημοσιευθεί στο ΦΕΚ 140/Β/12-3-91 και ισχύει από την ημερομηνία δημοσίευσής της, σχετικά με την παράταση της θητείας των οργάνων Διοίκησης των Επαγγελματικών Οργανώσεων.

Το κείμενο της κυρούμενης απόφασης έχει ως εξής:

•ΘΕΜΑ: Παράταση θητείας Οργάνων Διοίκησης Επαγγελματικών Οργανώσεων.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Έχοντας υπόψη:

1.— Τις διατάξεις του ν. 1712/1987 «Εκσυγχρονισμός επαγγελματικών οργανώσεων των εμπόρων-βιοτεχνών και λοιπών επαγγελματιών και άλλες διατάξεις».

2.— Το γεγονός ότι δεν έχει ολοκληρωθεί από τις οικείες επαγγελματικές οργανώσεις η διαδικασία έκδοσης των εκλογικών βιβλιαρίων, σύμφωνα με την απόφαση αριθμ. Κ1/3683/4-10-88 (ΦΕΚ 48/Β/89).

3.— Την ανάγκη τροποποίησης και συμπλήρωσης των διατάξεων του ν. 1712/1987.

4.— Τα σχετικά αιτήματα των ενδιαφερομένων εμπορικών οργανώσεων, αποφασίζουμε:

Παρατείνουμε την θητεία των οργάνων Διοίκησης των Επαγγελματικών Οργανώσεων (Πρωτοβαθμίων, Δευτεροβαθμίων, Τριτοβαθμίων) μέχρι 31 Οκτωβρίου 1991.

Άρθρο 52

Η προθεσμία για τη διενέργεια εκλογών στα επιμελητήρια για την ανάδειξη των αιρετών οργάνων διοίκησης παρατείνεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1992.

Άρθρο 53

Η παράγραφος 3 του άρθρου 7 του ν. 1380/1983 (ΦΕΚ 101 Α') όπως τροποποιήθηκε με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 18 του ν. 1934/1991 (ΦΕΚ 31 Α') αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«3. Το Δευτεροβάθμιο Διοικητικό Δικαστήριο Σημάτων περιλαμβάνει τέσσερα τμήματα.

Το καθένα από αυτά απαρτίζεται από έναν εφέτη του Έφετείου Αθηνών, έναν πάρεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, έναν πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, έναν καθηγητή ή αναπληρωτή καθηγητή ή επίκουρο καθηγητή του Εμπορικού ή Αστικού Δικαίου ανώτατου εκπαιδευτικού ιδρύματος και ένα βιομήχανο, ως μέλη.

Στο Δικαστήριο προεδρεύει ο αρχαιότερος στο βαθμό του εφέτης ή πάρεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας».

Άρθρο 54

Στο ν.δ. 136/1946 «περί κυρώσεως, τροποποιήσεως και συμπληρώσεως του από 10/11.5.1946 ν.δ. περί Αγορανομικού Κώδικος» γίνονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις και συμπληρώσεις:

1. Στο τέλος α) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 28 και β) του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 28, προστίθεται η κατωτέρω περίοδος:

«Η εξέταση του δεύτερου δείγματος μπορεί να γίνει και από άλλη χημική υπηρεσία υπό τις προϋποθέσεις που ορίζει ο Κώδικας Τροφίμων. Ποτών και αντικειμένων κοινής χρήσεως.» 2. Η παράγραφος 7 του άρθρου 30 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Οι ανακριβώς δηλούντες και οι αρνούμενοι να δηλώσουν προς το κοινό ή τις αρχές την ποιότητα, την ποσότητα και τον τόπο προελεύσεως και παραγωγής των αντικειμένων βιοτικών αναγκών και οι παρέχοντες ανακριβείς πληροφορίες επί των τιμών στις οποίες πραγματοποίησαν τις συναλλαγές τους, ή περί των μεταξύ των παραγωγών, βιομηχάνων, βιοτεχνών, εμπόρων χονδρικής, ημιχονδρικής, και λιανικής πώλησεως συναλλαγών των και οι παρέχοντες ανακριβείς ή ελλειπείς πληροφορίες επί του περιεχομένου αυτών, των τιμολογίων, βιβλίων κ.λπ.».

Άρθρο 55

Οι περιορισμοί στο ύψος του μετοχικού κεφαλαίου που προβλέπονται στις διατάξεις του κ.ν. 2190/1920 για αυξήσεις κεφαλαίου, οι οποίες δεν αποτελούν τροποποίηση του Καταστατικού ή για την έκδοση ομολογιακού δανείου, μετατρέψιμου σε μετοχές, δεν ισχύουν προκειμένου περί αυξήσεως κεφαλαίου ή εκδόσεως μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου από ανώνυμες Τραπεζικές εταιρείες.

Άρθρο 56

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 1991

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΜΙΛΤ. ΕΒΕΡΤ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΕΥΘ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Μ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
ΑΝΔ. ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 1991

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Μ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1962

Ρύθμιση θεμάτων επαγγελματικών μισθώσεων.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

1. Μισθώσεις, που υπάγονται στις διατάξεις του ν. 813/1978 (ΦΕΚ 137 Α'), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε μεταγενέστερα και λήγουν, σύμφωνα με τη σύμβαση ή το νόμο μέχρι και 29 Φεβρουαρίου 1992, παρατείνονται αυτοδικαίως μέχρι την ημερομηνία αυτή με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν. 813/1978. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης μπορούν να παραταθούν οι μισθώσεις αυτές μέχρι δύο ακόμη μήνες.

2. Παρατείνονται επίσης κατά τον ίδιο τρόπο και οι μισθώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του ν. 1953/1991, εφ' όσον το μίσθιο έχει κατά τη σύναψη της συμβάσεως χαρακτηριστεί ως επαγγελματική στέγη. Καταγγελίες των μισθώσεων αυτών, που έχουν τυχόν γίνει κατά τα όσα ορίζονται στο ίδιο άρθρο, καθίστανται ανίσχυρες.

Άρθρο 2

1. Στις μισθώσεις που παρατείνονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 1, ο εκμισθωτής έχει από το χρόνο ενάρξεως της παράτασης δικαίωμα αναπροσαρμογής του μισθώματος ανεξάρτητα πότε έγινε η τελευταία. Το νέο μίσθωμα δεν μπορεί να καθορισθεί κατώτερο του 6% ετησίως της προσδιορισμένης, κατά το χρόνο της δημοσίευσής του παρόντος νόμου, αντικειμενικής αξίας του μισθίου και στις περιοχές που δεν ισχύει το σύστημα αυτό, της αγοράς αξίας του μισθίου.

2. Για τις περιπτώσεις των μισθώσεων υπαιθρίων κινηματογράφων, υπαιθρίων θεάτρων και υπαιθρίων χώρων σταθμεύσεως αυτοκινήτων (Parking), με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης, που θα εκδοθεί εντός προθεσμίας δέκα πέντε ημερών από τη δημοσίευση του παρόντος, θα καθορισθεί ο συντελεστής της αντικειμενικής αξίας με βάση τον οποίο θα προσδιορίζεται το κατώτατο μίσθωμα.

3. Σε περίπτωση που το νέο μίσθωμα υπερβαίνει το διπλάσιο του καταβαλλομένου, το πέρα του διπλασίου ποσό οφείλεται από 1.3.1992.

Άρθρο 3

1. Το εδάφιο ε', του άρθρου 3 του ν. 813/1978, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 6 παρ. 3 του νόμου 1898/1990 καταργείται.

2. Εκκρεμείς δίκες σε κάθε βαθμό, που αφορούν την απόδοση του μισθίου λόγω λήξεως του χρόνου της μισθώσεως ή μετά από καταγγελία σύμφωνα με το άρθρο 608 παρ. 2 και 609 του Α.Κ. καταργούνται. Αποφάσεις που τυχόν έχουν εκδοθεί δεν εκτελούνται εκτός από τη διάταξή τους για τα έξοδα.

Άρθρο 4

Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου 1991. Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεση του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 1991

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
Μ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
ΑΝ. ΑΝΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 1991

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
Μ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ